

Padomes secinājumi par arhitektūru — Kultūras devums ilgtspējīgā attīstībā

(2008/C 319/05)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

1. ATSAUCOTIES UZ:

- Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu;
- Padomes Rezolūciju (2001. gada 12. februāris) par arhitektūras kvalitāti pilsētu un lauku vidē ⁽¹⁾, kurā apstiprināts, ka arhitektūra ir būtiska kultūras iezīme un katras mūsu valsts dzīves pamatsastāvdaļa;
- Padomes secinājumiem (2007. gada 24. maijs) par kultūras un jaunrades nozares ieguldījumu Lisabonas mērķu sasniegšanā ⁽²⁾, kuros uzsvērts, ka kultūras darbībām un jaunrades nozarēm, kāda ir arhitektūra, ir būtiska nozīme jauninājumu un tehnoloģiju veicināšanā, un tās ir galvenais ilgtspējīgas izaugsmes dzinējspēks;
- Padomes Rezolūciju (2007. gada 16. novembris) par darba plānu kultūras jomā ⁽³⁾, kurā, papildinot Komisijas 2007. gada 10. maija paziņojumu ⁽⁴⁾, uzsvērtā kultūras transversālā nozīme;

2. ŅEMOT VĒRĀ:

- jauno Eiropas Savienības Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju ⁽⁵⁾, ko pieņēma 2006. gada 15. un 16. jūnija Eiropadome un kuras vispārējais mērķis ir noteikt un izstrādāt darbības, kas palīdz ES sasniegt pastāvīgu dzīves kvalitātes uzlabojumu gan pašreizējām, gan nākamām paaudzēm, radot ilgtspējīgas kopienas, kas ir spējīgas pārvaldīt un izmantot resursus efektīvi un pilnībā izmantot ekoloģisko un sociālo jauninājumu potenciālu tautsaimniecībā, nodrošinot labklājību, vides aizsardzību un sociālo kohēziju;
- Leipcigas hartu Eiropas pilsētu ilgtspējīgai attīstībai, ko 2007. gada 24. maijā pieņēma par pilsētu attīstību atbildīgie ministri ⁽⁶⁾; hartā uzsvērtā ar arhitektūru saistītās kultūras nozīme un tajā aicina pieņemt integrētu pilsētu attīstības pieeju, iekļaujot pilsētu ekonomiskos, sociālos, ekoloģiskos un kultūras aspektus, balstoties uz dažādu administratīvās un politiskās atbildības līmeņu sadarbību, kā arī sadarbību starp publiskiem un privātiem dalībniekiem;

3. PAUŽOT GANDARĪJUMU PAR:

- Eiropas Arhitektūras politikas foruma veikumu attiecībā uz arhitektūras kvalitāti un ilgtspējīgi attīstību;

⁽¹⁾ OVC 73, 6.3.2001., 6. lpp.

⁽²⁾ OVC 311, 21.12.2007., 7. lpp.

⁽³⁾ OVC 143, 10.6.2008., 9. lpp.

⁽⁴⁾ Dok. 9496/07 un ADD 1.

⁽⁵⁾ 10117/06.

⁽⁶⁾ http://www.eu2007.de/en/News/download_docs/Mai/0524-AN/075DokumentLeipzigCharta.pdf

4. UZSVEROT, KA:

- arhitektūra kā joma, kas ietver jaunradi saistībā ar kultūru un jauninājumiem, tostarp tehnoloģijām, skaidri parāda, kādu devumu kultūra var sniegt ilgtspējīgā attīstībā, ņemot vērā tās ietekmi uz pilsētu kultūras vidi, kā arī uz tautsaimniecību, sociālo kohēziju un vidi;
- arhitektūra atspoguļo arī kultūras transversālo būtību — to ietekmē vairākas valsts politikas jomas, ne tikai kultūras politika;

5. APZINOTIES, KA:

- Eiropas pilsētas šodien saskaras ar nopietnām problēmām: demogrāfiskās izmaiņas un to ietekme uz pilsētu izplešanos, vides jautājumi un cīņa pret klimata pārmaiņām, sociālās kohēzijas saglabāšana, jo īpaši ņemot vērā izmaiņas tautsaimniecībā un kultūras jomā, arhitektūras un kultūras mantojuma aizsardzība un attīstīšana;
- šīs problēmas var risināt, nodrošinot pilsētu ilgtspējīgu attīstību, radošu, integrētu pieeju, saskaņā ar kuru kultūrai, ekonomikai, sociāliem jautājumiem un arī videi ir vienlīdz svarīga nozīme;
- ilgtspējīga pilsētu attīstība nozīmē:
  - pievērst īpašu uzmanību arhitektūras kvalitātei un dažādībai, kas rada kultūras dažādību, kultūras mantojuma saglabāšanai un uzlabošanai un īpašajām dabas un pilsētu ainavu raksturiezīmēm;
  - palīdzēt tādu projektu vadībā, ar ko sekmē esošās zemes un ēku, jo īpaši industriālo platību, izmantošanu un pārveidošanu, enerģijas resursu kontroli saistībā ar cīņu pret klimata pārmaiņām un piesārņojuma samazinājumu;
  - izmantojot jaunas pieejas arhitektūras un pilsētu plānošanai, ņemot vērā iedzīvotāju dzīvesveida izmaiņas, jo īpaši mobilitātes un demogrāfiskā stāvokļa pārmaiņas, kā arī sociālās kohēzijas un neviendabības, kultūras dialoga mērķus un pilsoniskās sabiedrības iesaisti;
- sekmēt kvalitatīvu arhitektonisku jaunradi — tādējādi pilsētas kļūtu ekonomiski dinamiskākas un saistošākas tūrismam;
- arhitektūra var kalpot kā integrējošs un novatorisks faktors ilgtspējīgas pilsētas attīstības veidošanā, jo īpaši:
  - saskaņojot dažkārt pretrunīgās būvju un ainavas saglabāšanas prasības un mūsdienu arhitektonisko jaunradi vai iedzīvotāju likumīgās cerības un pilsētu izplešanās kontroli,

- ar dažādības, kvalitātes un jaunrades palīdzību veicinot pilsētu iedzīvotāju kultūras bagātināšanu un dzīves kvalitāti, kā arī pilsētu ekonomikas, tirdzniecības un tūrisma dinamiku, — jo īpaši veidojot labvēlīgu vidi maziem un vidējiem uzņēmumiem;
  - visbeidzot, ilgtspējīga pilsētu attīstība sniedz iespēju jaunradei, jauninājumiem un arhitektūras stilu atjaunošanai un tradicionālās prakses atkārtotai apgūšanai un interpretācijai;
6. AR INTERESI NORĀDOT:
- daudzu Eiropas pilsētu, jo īpaši Eiropas kultūras galvaspilsētu, ierosmes izmantot kultūru un īpaši arhitektūru kā galveno reģenerācijas veidu;
  - “radošu pilsētu” rašanos, kuru ilgtspējīga pilsētu attīstība ir balstīta uz jauniem konkurētspējīgiem faktoriem, tostarp pilsētu infrastruktūru kvalitāti un saikni starp kultūru un ražošanu;
7. AICINA DALĪBVALSTIS UN KOMISIJU SASKAŅĀ AR TO ATTIECĪGAJĀM PILNVARĀM UN PIENĀCĪGI IEVĒROJOT SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU:
- pilnībā ņemt vērā arhitektūru un tās īpašās iezīmes, jo īpaši tās kultūras aspektus, visās attiecīgās politikas jomās, sevišķi pētniecības, ekonomikas un sociālās kohēzijas, ilgtspējīgas attīstības un izglītības politikās;
  - papildus tehniskiem standartiem arhitektūras jomā attīstīt pieeju, iekļaujot vispārējus ekonomikas, sociālos, kultūras un vides mērķus;
  - sekmēt ilgtspējīgas attīstības jauninājumus un eksperimentus arhitektūrā, pilsētplānošanā un ainavu arhitektūrā, jo īpaši saistībā ar Eiropas politiku un programmām vai publiskā pasūtījumu gadījumos;
  - uzlabot informētību, jo īpaši statistiku, par arhitektūras nozari un tās devumu ilgtspējīgā attīstībā;
  - vairojot sabiedrības informētību par arhitektūras un pilsētplānojuma nozīmi, radot kvalitatīvu dzīves vidi, un sekmēt sabiedrības iesaisti pilsētu ilgtspējīgā attīstībā;
- sadarbojoties ar ekspertiem un ņemot vērā vairāku dalībvalstu pieredzi, apsvērt gadskārtēja Eiropas arhitektūrai veltīta “pasākuma” iespējamību;
  - kopīgi nodrošināt turpmākos pasākumus pēc šiem secinājumiem un izvērtēt to īstenošanu līdz 2012. gadam;
8. AICINA DALĪBVALSTIS:
- censties nodrošināt, lai arhitektūra veiktu integrējošas funkcijas un nodrošinātu jaunrādi ilgtspējīgas attīstības procesā, sākot ar arhitektūras, pilsētplānošanas vai ainavu arhitektūras projektēšanas posmu un atjaunošanas projektiem;
  - palīdzēt attīstīt arhitektūras kā kultūras un jaunrades nozares potenciālu ekonomiskās izaugsmes un nodarbinātības jomā;
  - sekmēt izglītības programmas arhitektūras, tostarp kultūras mantojuma, un dzīves vides jomā, jo īpaši izmantojot mākslas un kultūras izglītību;
  - sekmēt sākotnēju un tālāku arhitektu, pilsētplānotāju un ainavu arhitektu apmācību ilgtspējīgas attīstības jomā;
  - pievērst uzmanību arhitektūrai, īstenojot Eiropas jaunrades un jauninājumu gada (2009) programmu;
  - vajadzības gadījumā izmantot atvērto kultūras koordinācijas metodi;
9. AICINA KOMISIJU:
- ņemt vērā arhitektūru, izstrādājot Zaļo grāmatu par kultūras un jaunrades nozari;
  - iesaistīt valsts un privātā sektora arhitektu un speciālistu tīklus, piemēram, Eiropas Arhitektūras politikas forumu, darbos un apspriedēs par jautājumiem, kas saistīti ar arhitektūru;
  - sadarbojoties ar šiem tīkliem un Eiropas arhitektūras skolu tīkliem, mudināt:
    - sniegt informāciju un dalīties ar paraugpraksi un veikt pētniecības darbu starp arhitektiem, īstenotājiem un lietotājiem,
    - veikt jauno arhitektu, pilsētplānotāju un ainavu arhitektu apmācību ilgtspējīgas attīstības jomā, vairojot viņu darba vērtību un viņu piekļuvi publiskiem un privātiem pasūtījumiem.